

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 3.7.2018г.
COM(2018) 513 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ОТНОСНО ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ И НЕГОВОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРЕЗ 2017 Г.**

{SWD(2018) 369 final}

Съдържание

1.	Въведение	2
2.	Финансово състояние и значителни операции на Гаранционния фонд	3
2.1	Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2017 г.....	3
2.2	Значителни операции на Фонда през 2017 г.	3
2.3	Значителни операции след отчетната дата (считано от март 2018 г.).....	4
3.	Неконсолидирани финансови отчети на Фонда	4
3.1	Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2017 г.....	5
3.2	Неконсолидиран отчет за финансовия резултат	7
4.	Управление на касовите средства на Гаранционния фонд	8
4.1	Инвестиционна политика.....	8
4.2	Резултати и развитие на пазара	8
5.	Искания за плащания до Гаранционния фонд	10
6.	Възнаграждение на ЕИБ.....	10

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. (кодифициран текст) („Регламентът“)¹ бе учреден Гаранционният фонд за външни дейности (наричан по-нататък „Фондът“), чиито ресурси се използват за плащане на кредитори на Съюза в случай на просрочване на плащания от получателя на заем, отпуснат или гарантиран от Европейския съюз. В съответствие с член 7 от Регламента Комисията повери финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) съгласно споразумение, подписано между Общността и ЕИБ на 25 ноември 1994 г. и впоследствие изменено на 23 септември 1996 г., 8 май 2002 г., 25 февруари 2008 г. и 9 ноември 2010 г. („Споразумението“).

Съгласно член 8 от Регламента Комисията е длъжна да изпраща на Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

В настоящия доклад и в придружаващия го работен документ на службите на Комисията се предоставя тази информация. Тя се основава на данни, получени от ЕИБ, както е предвидено в Споразумението.

¹ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10; Регламентът кодифицира и отменя Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 от 31 октомври 1994 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности. Той бе изменен на 14.3.2018 г. с Регламент (ЕС) 2018/409 на Европейския парламент и на Съвета.

2. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ И ЗНАЧИТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

2.1 Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2017 г.

Към 31 декември 2017 г. средствата в Гаранционния фонд възлизаха на 2 560 761 844,63 EUR (2 506 053 053,14 EUR към 31 декември 2016 г.) (вж. приложението към Работния документ на службите на Комисията: финансови отчети на Гаранционния фонд, предоставени от ЕИБ).

Общата балансова стойност на Фонда се е повишила с около 54,7 милиона евро през 2017 г. Това се дължи най-вече на:

Увеличаване:

- Вноската от бюджета на ЕС (размер на обезпечаването) в размер на 137,8 милиона евро за коригиране на средствата на Фонда в съответствие с целевата сума от 9 % от съвкупните непогасени задължения;
- Стопанският резултат от финансовите операции възлиза на 16,0 милиона евро.

Намаляване:

- Намеси на Фонда за покриване на просрочени плащания по заеми в размер на общо 86,4 милиона евро.
- Оценката на портфейла намаля със 12,8 милиона евро поради пазарната корекция на неговата стойност.

2.2 Значителни операции на Фонда през 2017 г.

2.2.1 Искания за плащания до Гаранционния фонд през 2017 г.

Сирия

През 2017 г. ЕИБ продължи да отбелязва просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционното споразумение между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2017 г. ЕИБ отправи 13 допълнителни искания за плащане от Гаранционния фонд на ЕС за общо 56,3 милиона евро (вж. точка 5).

Летище Enfidha (Тунис)

През 2017 г. Комисията изплати 28,7 милиона евро на ЕИБ по 3 искания за плащане във връзка с просрочени плащания по заем, предоставен на Летище Enfidha (Тунис) (вж. точка 5).

2.2.2 Обезпечаване на Гаранционния фонд през 2017 г.

През февруари 2017 г. сумата от 240,5 милиона евро беше прехвърлена от бюджета към Фонда, което съответства на размера на обезпечаването за 2017 г.

Приносът от бюджета на ЕС за Фонда, прехвърлен през 2018 г., беше изчислен съгласно член 3 и член 5 от Регламента:

В член 3 от Регламента се определя целевата сума на Фонда в размер на 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, произтичащи от всяка операция, увеличени с неизплатената дължима лихва.

Член 5 от Регламента предвижда, че сумата, която подлежи на прехвърляне към Фонда от бюджета в година $n+1$, се изчислява въз основа на разликата между целевата сума и стойността на нетните активи на Фонда в края на година $n - 1$, изчислена в началото на година n .

С цел средствата във Фонда да бъдат адаптирани и да достигнат до 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, въз основа на неприключените гарантирани операции към 31 декември 2016 г. беше изчислена сумата от 137,8 милиона евро, която беше включена в бюджета на ЕС за 2018 г. за обезпечаването на Фонда. Тази сума бе одобрена от Съвета и Европейския парламент и призната като актив (вземане) в счетоводния баланс на Фонда към 31 декември 2017 г.

2.3 Значителни операции след отчетната дата (считано от март 2018 г.)

През февруари 2018 г. посоченият по-горе размер на обезпечаването в размер на 137,8 милиона евро беше прехвърлен от бюджета на ЕС към Фонда.

На 15 януари 2018 г. сумата от 0,14 милиона евро, възстановена от Летище Enfidha, беше кредитирана в полза на Гаранционния фонд. Тази сума беше призната като актив (вземане) в счетоводния баланс към 31 декември 2017 г.

През февруари и март 2018 г. бяха изплатени общо 10,6 милиона евро по две искания за плащане във връзка с просрочени плащания от Сирия (3,2 милиона евро и 7,4 милиона евро, включително санкциите, прилагани от ЕИБ).

3. НЕКОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ФОНДА

Целта на неконсолидираните финансови отчети на Фонда е да включат счетоводните операции, които не се съдържат в изготвяните от ЕИБ финансови отчети на Фонда (вж. Работния документ на службите на Комисията). Те са част от консолидираните финансови отчети на ЕС.

3.1 Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2017 г.

Счетоводен баланс — активи

	31 декември 2017 г.	31 декември 2016 г.
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	2 077 970 486	1 945 964 058
Финансови активи	2 077 970 486	1 945 964 058
ТЕКУЩИ АКТИВИ	344 990 638	324 202 070
Финансови активи	120 771 792	122 687 046
Вземания	136 093	4 653 326
Парични средства и парични еквиваленти	224 082 753	196 861 698
ОБЩО АКТИВИ	2 422 961 124	2 270 166 128

Счетоводен баланс — пасиви

	31 декември 2017 г.	31 декември 2016 г.
СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ	2 160 971 521	1 958 000 325
Вноска на Европейската комисия	1 709 171 640	1 468 631 390
Резерв на справедливата стойност	22 700 055	35 493 647
Неразпределена печалба	429 099 826	453 875 288
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ	208 033 976	259 381 269
Финансови разпоредби	208 033 976	259 381 269
ТЕКУЩИ ПАСИВИ	53 955 627	52 784 534
Финансови разпоредби	50 408 230	49 674 541
Задължения	3 547 397	3 109 993
ОБЩО СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ + ЗАДЪЛЖЕНИЯ	2 422 961 124	2 270 166 128

Разликата от 137,8 милиона евро между общата стойност на неконсолидирания счетоводен баланс на Фонда (2 422 961 124 EUR) и стойността на Фонда в изготвяните от ЕИБ финансови отчети (2 560 761 845 EUR) може да се обясни най-вече със следните елементи:

- Неконсолидираните финансови отчети обхващат всички суми, суброгирани на ЕС в резултат на гаранционните плащания по искания за плащания на ЕЦБ във връзка с просрочени плащания по заеми (просрочени плащания плюс дължимите лихви по просрочени плащания). Въпреки това, с оглед на политическата ситуация в Сирия и въз основа на решение на счетоводителя на ЕО, тези суми са напълно обезценени във финансовите отчети за 2017 г.
- Неконсолидираните финансови отчети не включват вноса от 137,8 милиона евро от бюджета на ЕС във Фонда, прехвърлена през 2018 г., тъй като това вземане е компенсирано от съответните задължения в консолидираните отчети на ЕС.
- Финансови провизии в размер на 258,4 милиона евро, свързани с бъдещи трансове по останалите неизплатени сирийски заеми, са признати в неконсолидирания счетоводен баланс през 2017 г.
- Настоящите пасиви (задължения) в неконсолидирания счетоводен баланс включват начислена дължима сума от 2,6 милиона евро за такси за събиране на вземания на ЕИБ.
- Плащанията по искания от Гаранционния фонд към ЕИБ (и когато е приложимо, последващи възстановявания по искания и просрочени лихви) са признати като намаления (увеличения) на нетните активи (вноска на ЕС) в изготвяните от ЕИБ финансови отчети. В неконсолидираните финансови отчети сумите, платени по искания на ЕИБ, не се приспадат от нетните активи, тъй като те се превръщат в суброгирани суми. Съответните суми се осчетоводяват или като приходи (начислени просрочени лихви и глоби, печалби от курсови разлики), или като разходи (начислени такси за събиране на вземания на ЕИБ, обезценки, загуби от курсови разлики). Това води до постоянна разлика между нетните активи (вноска на ЕС и неразпределена печалба), които са признати в изготвяните от ЕИБ финансови отчети, и неконсолидираните финансови отчети, изготвяни от ЕК.

3.2 Неконсолидиран отчет за финансовия резултат

Подобно на счетоводния баланс, неконсолидираният отчет за финансовия резултат се изготвя с оглед включването му в консолидираните финансови отчети на ЕС.

	2017 г.	2016 г.
Приходи от оперативни дейности	939 062	—
Разходи от оперативни дейности	(3 834 219)	(310 636 400)
РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	(2 895 157)	(310 636 400)
Финансови приходи	29 913 694	39 947 802
Финансови разходи	(51 793 999)	(114 563 908)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	(21 880 305)	(74 616 106)
СТОПАНСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	(24 775 462)	(385 252 506)

- Приходите от оперативни дейности включват отменени финансови провизии, произтичащи от намаление на настоящата стойност на неизплатените бъдещи сирийски плащания.
- Разходите от оперативни дейности включват основно платени такси за управление на ЕИБ (0,9 милиона евро) и еднократни такси за събиране на вземания на ЕИБ (1,5 милиона евро; вж. точка 2.2), натрупани такси за събиране на вземания на ЕИБ (0,5 милиона евро) и такси за одит и попечителство (0,2 милиона евро).
- Финансовите приходи включват главно приходите от лихви от инвестиционния портфейл (8,8 милиона евро), реализираните печалби от продажба на финансови активи (9,2 милиона евро) и натрупаните лихви по просрочени плащания по суброгирани суми (11,7 милиона евро).
- Финансовите разходи включват главно загуби от обезценка за сумите, суброгирани на ЕС през 2017 г. (вж. точка 5), и разходи за лихви върху парични средства и парични еквиваленти (1,0 милиона евро).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА КАСОВИТЕ СРЕДСТВА НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

4.1 Инвестиционна политика

Ликвидните активи на Фонда се инвестират в съответствие с принципите за управление, изложени в приложението към измененото споразумение². Съответно 20 % от средствата на Фонда трябва да се инвестират в краткосрочни инвестиции (до една година). Тези инвестиции включват ценни книжа с променлив лихвен процент, независимо от падежите им, и ценни книжа с фиксиран лихвен процент с оставащ срок до падежа не повече от една година, независимо от първоначалния им срок до падежа. За да се поддържа баланс между различните инструменти, като се осигурява необходимата ликвидност, най-малко 100 милиона евро се държат в инструменти на паричния пазар, предимно банкови депозити.

До 80 % от средствата във Фонда могат да бъдат инвестирани в портфейл от облигации с оставащ срок до падежа от не повече от 10 години и 6 месеца, считано от датата на плащането. Средната продължителност на всички инвестирани от Фонда активи не може да надвишава 5 години. Инвестициите в облигации трябва да изпълняват специфични критерии като ликвидност, кредитно качество, допустимост на контрагента и ограничения за концентрация. С цел да се гарантира диверсификация на риска общата сума, инвестирана в облигации на един емитент, не трябва да превишава 10 % от общата номинална стойност на портфейла.

4.2 Резултати и развитие на пазара

2017 година се характеризираше с повишаване на доходността на европейските пазари на ценни книжа с фиксиран доход, но това беше компенсирано от намаляването на кредитните спредове до исторически ниски нива.

Нестабилността на лихвените проценти беше повлияна от политическите събития, включително изборите в Нидерландия, Франция и Германия, очакванията за по-малко закупувания на активи от централната банка и подобряването на световните икономически условия. Кривата на германските държавни ценни книжа нарасна с 14, 33 и 22 базисни пункта за книжата със сročност съответно 2, 5 и 10 години (кривата на доходността е с „мечи наклон“). 2017 г. се характеризира с най-ниски равнища на пазарна нестабилност в историята, за които допринесе и слабата макроикономическа нестабилност.

Въпреки че политическата несигурност се очаква да се запази на високи равнища през 2018 г., наред с другото с оглед на италиански избори, световната икономика се очаква да продължи да се разраства с темп над средния. След отчетения растеж от 2,4 % през 2017 г., на пазара е налице консенсус, че през 2018 г. растежът в еврозоната се очаква да нарасне с 2,2 %. В същото време се очаква инфлацията да остане на ниско равнище от около 1,5 %, което е под целта на ЕЦБ от 2 %. Въпреки намаляването на безработицата, натискът върху цените нараства бавно поради по-плоските криви на Филипс. Повишаването на

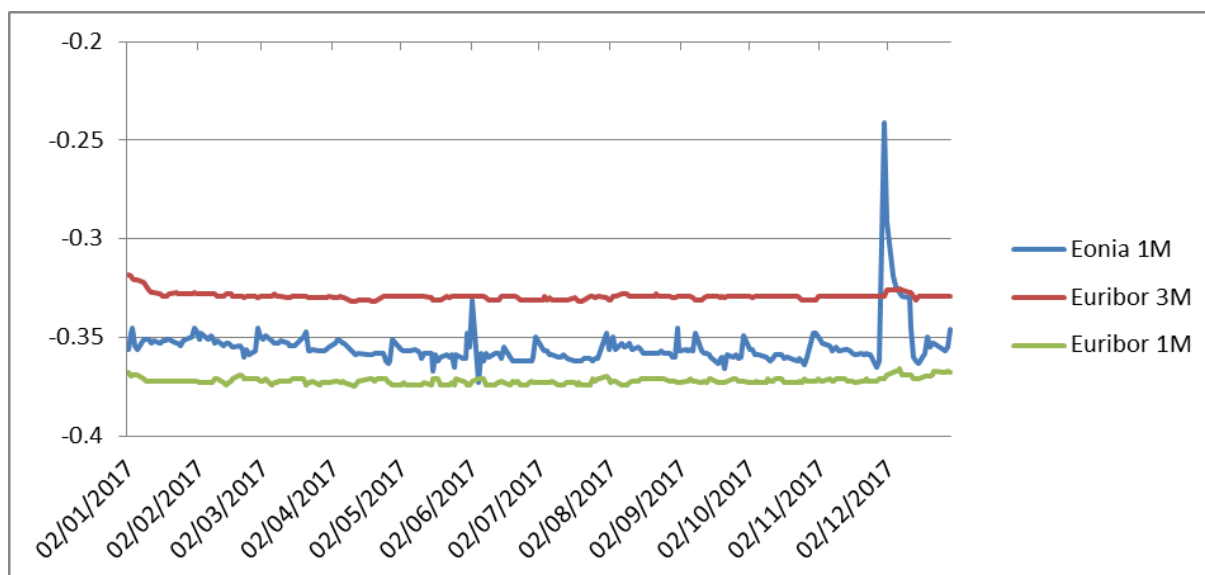
² Изменено чрез Допълнително споразумение № 1 от 23 септември 1996 г., Допълнително споразумение № 2 от 8 май 2002 г., Допълнително споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г. и Допълнително споразумение № 4 от 9 ноември 2010 г.

цената на петрола до най-високи равнища за последните 4 години може да компенсира този ефект.

Основните световни централни банки продължават да провеждат нерестриктивни парични политики с продължаващо закупуване на активи. Въпреки това започна да се наблюдава нормализиране. Очаква се Федералният резерв на САЩ да увеличи лихвените проценти 3 пъти през 2018 г., а ЕЦБ ще продължи да закупува активи на стойност 30 милиарда евро всеки месец до септември 2018 г. От януари 2018 г. ЕЦБ намали месечното си закупуване на активи от 60 милиарда на 30 милиарда евро, но повторното инвестиране на погасяванията в размер на 15 милиарда евро месечно прави това намаление по-малко значимо. Индикациите в протокола на ЕЦБ от декември и последващите коментари за повишаване на лихвения процент сочат към вероятно прекратяване на увеличаването на паричната маса през септември 2018 г. или най-късно до края на годината.

През 2018 г. доходността от европейските държавни ценни книжа може допълнително да нарасне, ако се потвърдят очакванията за стабилна икономическа основа и нарастваща инфлация поради по-високите цени на петрола. Поради това, че долният край на кривите е по-тясно свързан с насоките за бъдещата политика на централната банка, е възможно кривите да придобият „мечи наклон“. Продължащото закупуване на активи от централната банка все още влияе благоприятно върху кредитните спредове през първата половина на 2018 г., но техните сегашни исторически нива може да започнат да се нормализират и да нараснат още с приближаването на септември — с оглед на вероятното прекратяване на увеличаването на паричната маса от страна на ЕЦБ.

Развитие на лихвените проценти на паричния пазар през 2017 г. (Източник: Bloomberg)

Мониторингът на резултатите на портфейла на Фонда беше извършен въз основа на ежедневно преизчисляване по пазарна цена. През 2017 г. портфейлът постигна годишна пазарна възвращаемост от 0,1624 %, която надхвърля референтния показател с + 6.58 базисни пункта (за повече подробности относно

събитията през годината, вж. раздел 2.4.2 „Резултати“ от Работния документ на службите на Комисията). Референтният показател на Фонда е сложен индекс, съставен основно от индекси iBoxx (по-специално индекси за държавния дълг в евро на държавите от еврозоната и индекси за обезпеченията в евро), както и от индекса Euribid за краткосрочната експозиция.

5. ИСКАНИЯ ЗА ПЛАЩАНИЯ ДО ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

Сирия

Вследствие на влошаването на положението в Сирия през 2011 г. Съветът по външни работи, Европейският парламент и Съветът взеха решения за забрана на плащанията от страна на ЕИБ във връзка със съществуващи кредитни споразумения, както и за спиране на договорите за техническа помощ на ЕИБ за държавни проекти в Сирия. Впоследствие ограничителните мерки бяха включени в Регламент (ЕС) № 36/2012 на Съвета от 18 януари 2012 г., както е изменен.

В резултат на това от май 2011 г. насам ЕИБ не е предприела нови операции по финансиране и, считано от ноември 2011 г., всички текущи плащания и услуги по оказване на техническа помощ за Сирия бяха преустановени до следващо разпореждане.

От ноември 2011 г. насам ЕИБ регистрира просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционното споразумение между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2017 г. ЕИБ предяви 51 искания за плащания до Гаранционния фонд на ЕС в размер на общо 365,3 милиона евро (включително санкции, налагани от ЕИБ, и възстановени суми).

Летище Enfidha (Тунис)

От септември 2016 г. до декември 2017 г. Комисията изплати на ЕИБ 33,4 милиона евро по 4 искания за плащане във връзка с просрочени плащания по заем, отпуснат на Летище Enfidha (Тунис). Последното плащане бе извършено на 15 декември 2017 г.

6. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ЕИБ

Възнаграждението на ЕИБ включва таксите за управление и таксите за събиране на вземания. Таксите за управление покриват управлението на Фонда. Таксите за събиране на вземания покриват усилията на ЕИБ за събиране на вземания по искове във връзка с просрочени плащания, обхванати от гаранцията от ЕС за финансови операции на ЕИБ извън Съюза.

Във второто Допълнително споразумение към сключеното на 8 май 2002 г. споразумение се предвижда таксите за управление на банката да се изчисляват, като към всеки транш от активите на Фонда се прилагат прогресивно намаляващи годишни ставки на таксите. Това възнаграждение се изчислява на базата на средногодишните активи на Фонда.

Таксите за управление на банката за 2017 г. бяха определени в размер на 915 279 EUR и бяха включени като разход в отчета за приходите и разходите и като начисления (пасиви) в счетоводния баланс.

Таксите за събиране на вземания, дължими на ЕИБ, се изчисляват въз основа на споразумението за събиране на вземанията, подписано между Комисията и банката през юли 2014 г. В края на 2017 г. общата сума на начислените такси за събиране на вземания за Сирия възлизаше на 2 560 285 EUR. На 15 декември 2017 г. беше платена еднократна такса за събиране на вземания в размер на 1 467 504 EUR като част от последното искане за плащане във връзка с просрочени плащания по заем в полза на Летище Enfidha (Тунис).